

държи сметка и да се базира и на имущественото състояние на лицата, които ще заплащат тази такса. Всеки друг подход е незачитане на установения с посочената конституционна разпоредба принцип. Като е приел за основен принцип при определяне на местните такси възстановяването на пълните разходи той очевидно "лишава" общините от възможността да спазят разпоредбата на чл.60 от Конституцията.

С § 23 от ЗИДЗМДТ (обн. ДВ, бр. 119 от 2002 г.) – се отменят чл.чл. 82 и 83 от ЗМДТ, които уреждаха хипотези, в които не се заплаща такса за ползване на детски ясли, детски градини и физиологични отделения в домовете "Майка и дете" (чл. 82) или при които тези такси се заплащат в намален размер. Възприетият до приемането на § 23 от ЗИДЗМДТ подход бе категоричен и ясен израз на принципа, че Република България е социална държава и гарантира реалния достъп на лица в неравностойно социално положение до посочената в чл.81 ЗМДТ обществена услуга. Отмяната на тези разпоредби не само погазва посочения принцип, но и пряко противоречи на: чл.47, ал. 4 от Конституцията на Република България - относно децата на неизвестни родители, децата на загинали при производствени аварии и природни бедствия, сираците и децата с един родител; Отмяната е и в противоречие на:

- чл. 25 от Всеобщата декларация за правата на човека на ООН;
- принцип 2 от Декларацията за правата на детето на ООН, доколкото с приемането на ЗИДЗМДТ на посочените в чл. 82 и чл. 83 т ЗМДТ деца се отнемат възможности и улеснения, които да им позволяват да се развиват в нормална социална среда;
- чл.3 и чл. 18, ал. 2 от Конвенцията за правата на детето;
- чл.10, т. Е от Декларацията за социалния прогрес и развитие на ООН, съгласно който една от основните цели, която трябва да бъде постигната е осигуряване на всички, особено на хората в групите с нисък доход и на големите семейства на подходящи жилищни и обществени услуги;
- чл. 17, т. 1, б. А от Европейската социална харта.

§ 24, т.2 от ЗИДЗМДТ (обн. ДВ, бр. 119 от 2003 г.) - отменя действалите досега облекчения при ползването на детски почивни лагери за определени категории деца. Освен посоченото по-горе, този параграф противоречи на:

- принцип 7, ал. 3 от Декларацията за правата на детето на ООН, съгласно който Държавата е длъжна да полага усилия за реализиране на правото на детето да играе и да се развлича;

- чл.31, ал.1 от Конвенцията за правата на човека - доколкото отмяната представлява отстъпване от ангажимента на Държавата да насърчава предоставянето на подходящи и равни възможности за отдих и отмора;

§ 27 от ЗИДЗМДТ (обн. ДВ, бр. 119 от 2003 г.) - с този параграф се отменят ал.ал. 2, 3, 4 и 5 на чл. 87 от ЗМДТ, които предвиждаха каква част от доходите на лицата, обслужвани в системата за социални грижи се оставяше за техни лични разходи. Уреждаше се и хипотезата, при която тези лица нямат лични доходи и спестявания и тогава те бяха освободени от такси. Така посочената отмяна нарушава правото на възрастните хора на социална закрила, закрепено с нормата на чл.23 от Европейската социална харта, защото отменя съществуващите подходящи мерки за реализиране на това право, в частност - обезпечаване на възрастните хора на средства, достатъчни да им осигурят прилично съществуване, на здравеопазване и грижи, изисквани от тяхното състояние. Тази отмяна противоречи на чл. 30 от Европейската социална харта, съгласно който Държавата е длъжна да вземе мерки за подпомагане на ефективния достъп на лицата, живеещи или застрашени от изпадане в социална изолация или бедност за квалификация, образование, социална и медицинска помощ.Тя противоречи и на:

- чл. 9 от Международния пакт за икономически, социални и културни права, съгласно който "Държавата признава правото на социална сигурност на всяко лице";

- чл.11, ал.1 от Международния пакт за икономически, социални и културни права, съгласно който "Държавата трябва да предприема съответните мерки за осъществяване правото на всяко лице на задоволително жизнено равнище и непрекъснато подобряване на условията на живот".

С отмяната на горепосочените текстове на ЗМДТ (чл. чл.82, 83,84,ал. ал.2 и 3 и чл.85, ал.2) и изменението на чл.81 и 84, ал. 1 се отменят норми, имащи защитна функция, определящи форма за социално подпомагане и грижа за децата. Чрез отмяната на таваните за заплащането, премахването на диференциацията на заплащането и отпадането на случаите за освобождаване от такси, се засягат интересите на най-слабите икономически лица – децата от семейства с ниски доходи, многодетни семейства, деца на инвалиди, деца с неизвестни родители, изоставени и деца на загинали при производствени аварии и при изпълнение на служебния им дълг. Промяната в нормите на ЗМД накърнява принципа на социална справедливост и солидарност в обществото, задълбочава социалната неравнопоставеност и намалява, а в някои случаи и лишава от възможност за полагане на грижи за децата, което е и задължение на държавата.

С отмяната на посочения механизъм се премахва разликата между такса и цена на услуга. Съгласно Конституцията при определяне на такси се държи сметка и за постигане на социални цели. Таксата се събира за извършване на дейност, но целта и е, ако е социално значима, тя да бъде в такъв размер, който нуждаещите се, да могат да си позволят да платят.

Уважаеми съдии,

ИЗВЪРШЕНИТЕ ПРОМЕНИ ПРОТИВОРЕЧАТ НА ДУХА НА КОНСТИТУЦИЯТА

В преамбюла на Конституцията е прогласена волята "да създадем демократична, правова и социална държава, за което приемаме тази конституция." В тази част от преамбюла на КРБ (която и КС на РБ

приема за равнопоставена част от конституционния текст и норма) законодателят прогласява три основни принципи, на които тя се изгражда. Сред тях е включен и принципа за социалната държава като основен. Социалната държава следва да се разбира не само като форма на солидарност между членовете на обществото, но и помощ и закрила от държавата. Имайки предвид същността на промените в ЗМДТ, категорично можем да твърдим, че се засяга механизъм за преразпределение на социалната тежест в полза на лицата с най-тежко социално – икономическо положение.

ИЗВЪРШЕНИТЕ ПРОМЕНИ ПРОТИВОРЕЧАТ НА БУКВАТА НА КОНСТИТУЦИЯТА

Текстът на Конституцията пряко третира задълженията на държавата и обществото към децата в разпоредбите на чл.14 и 47, ал.1 и 4.

Общата конституционна норма е в чл.14 КРБ – систематично разположена в глава първа – “Основни начала”. Тук изрично като основен принцип е прогласена закрилата на децата и семейството. Това е принцип на изграждането на нормативната система на българското общество. Текстът на чл.14 КРБ, подчертавайки ролята на семейството, показва и самостоятелното място и внимание, което трябва да се отдели на закрилата на детето. Конституционната норма третира два самостоятелни субекта на защита – семейството и децата от страна на държавата и обществото. Този подход на законодателя говори за диференциацията, която той прави от една страна на семейство и втори път на децата като самостоятелен субект на защита. Конституционният законодател, както и КС подчертава в решенията си, разбира държавата като представена от своите органи (включително и НС) и физик и обществото като система от недържавни институции и форми на организации в най широк спектър. Именно така е очертан кръгът върху който тежи задължението за подпомагане. Това задължение е общо за

всички и нито един от субектите на това задължение не може да преустанови неговото изпълнение за сметка на друг.

В КРБ въпросът за помощта и закрилата на децата е третиран и от специална норма – чл.47, ал.1 и 4.

Текстът на разпоредбата на чл.47, ал.1 е категоричен – отглеждането и възпитанието на децата се подпомага от държавата. Посочването от законодателя само на държавата, подчертава особената роля, която той и отрежда и отговорността, с която я натоварва. Именно тя следва да реализира, посредством механизмите, с които разполага – финансови и най-вече законодателни условия за отглеждане и възпитание на децата. Отмяната на съществуващите норми в ЗМДТ, облекчаващи отглеждането и възпитанието на децата и спомагащи за изравняване на тежестта поемана от родителите и замяната им с правила съответстващи изцяло на пазара не съответства на така определената роля на държавата. Държавата трябва да създава нормативни условия за отглеждане и възпитание на всички деца, без разлика в имотното състояние на техните родители.

Текстът на ал.4 определя особена грижа за децата останали без грижа от страна на близките си. Такава е и грижата, предвидена в чл. 82 и 85 ЗМДТ, преди измененията. Промяната на ЗМДТ премахва механизъм насочен към уравнивяване на социалната тежест и отменя норми съответстващи на волята на конституционния законодател. Държавата е задължена по силата на чл. 47, ал.1 да полага грижи за възпитанието и отглеждането на децата. Тя е задължена също така да осъществява и социалните си функции. Изпълнението на това задължение тя би следвало да осъществи с всички средства с които разполага – нормативни и финансови. Всички действия, насочени към постигане на цели, несъвместими с посочените водят до несъответствие с предвиденото от конституционната норма.

По тези съображения и на основание чл. 150, ал. 1 и чл. 149, ал. 1, т. 2 и т. 4 от Конституцията на Република България правим следното

ИСКАНЕ

Да установите противоконституционността на § 1 в частта му чл. 8, ал. 1, т. 1; § 23; § 24 в частта му т. 2 и § 27 от ЗИД на Закона за местните данъци и такси (ДВ, бр. 119 от 2002 г.)

В съответствие с изискването на чл. 18, ал. 2, т. 3 от Правилника за организацията на дейността на Конституционния съд, предлагаме участие по делото, в качеството им на заинтересовани страни да вземат Народното събрание, Министерският съвет, Президентът на републиката, министърът на труда и социалната политика, Националното сдружение на общините, Държавна агенция за закрила на детето.

15.04.2002 г.

Народни представители:

1. Михаил Миков
2. Румен Овчаров
3. Кръстьо Пеев
4. Овения Маскарова
5. Димитър Кобев
6. Любен Кръстьев
7. Стефан Иванов
8. Мухомир Попов
9. Огнен Самарев
10. Георги Анастасов
11. Димитър Димитров
12. Цордан Димов
13. Мария Демисе

- 13. Весепа Кереса -
- 14. Тодор Бояджиев
- 15. Бойко Раев -
- 16. Радослав Умелев
- 17. Атан Данов
- 18. Стано Митров
- 19. Асена Банерев
- 20. Тома Попов
- 21. Александар Давидов
- 22. Иван Соколов
- 23. Стефан Давидов
- 24. Стефан Митров
- 25. Елена Кумар
- 26. Симона Б Симон
- 27. Ринка Банерев
- 28. Васил Кочев
- 29. Петер Димитров
- 30. Любен Корнев.
- 31. Георги Г. Пирван
- 32. Александр Ардифов
- 33. Мария Костанова
- 34. Мария Кочев
- 35. Стано Димитров
- 36. Иван Кочев
- 37. Иван Кочев
- 38. Иван Кочев

- 39. Ирина Борова
- 40. Юлия Петрова
- 41. Иво Александров
- 42. Бойко Велков
- 43. Георги Георгиев
- 44. Бойко Раичков
- 45. Стефан Димитров
- 46. Сергей Сташнев
- 47. Мико Димитрова
- 48. Ема Александрова
- 49. Владимир Димитров